

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ น้ำซอสเกรวี่จากมัลเบอร์รี่ วิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) ตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

อ.ญาณพัฒน์ ลาภพาณิชย์กุล	สาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดีย
อ.ดร.สุวรรณี ปานเจริญ	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร
อ.ดวงทิพย์ รับพรดี	สาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดีย
อ.ดร.ดวงพร ไม้ประเสริฐ	สาขาวิชาเทคโนโลยีมีัลติมีเดีย

บทนำ

จากการได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการทั้งงานวิจัยในรูปแบบ โอทอป งานมหาวิทยาลัยสู่ตำบล ซึ่งได้รับการทำงานเข้ากับ ชุมชน ตำบลหนองย่างเสือมาโดยตลอดในระยะ 4 ปีที่บริการ ด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) หนองย่างเสือ เป็นวิสาหกิจชุมชน ๑ ตำบลแบบซึ่งมีกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและกล้าที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ขึ้น มาทดลองตลาดอยู่เสมอ จากที่ได้บริการชุมชนและเข้าสำรวจได้พบข้อมูลมากมายที่ทั้งทราบแล้ว และยังไม่ทราบ โดยกล่าวคือ ตำบลหนองย่างเสือเป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ใน อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัด สระบุรี ที่เป็นเมืองเกษตรกรรมเลี้ยงโคนม โคนเนื้อ และซึ่งมีปริมาณพอกันกับเกษตรกรรมปลูกพืช และผลไม้ ซึ่งในปัจจุบันนี้จากการได้รับการสอบถามเชิงสัมภาษณ์ทำให้ได้รับทราบว่าเกษตรกรที่ อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองย่างเสือจะมีการส่งโคนเนื้อเพื่อใช้ในการบริโภคทั้งภายในประเทศ และนอก ประเทศ ซึ่งประกอบกับการทำผลิตภัณฑ์นมของวิสาหกิจ ๑ ที่ผลิตเองและรับจากสมาชิกของ กลุ่มซึ่งผลผลิตจากสมาชิกมีทั้งได้มาตรฐานและขาดมาตรฐาน จึงทำให้เกิดผลิตภัณฑ์บางส่วนที่ รับประทานได้เพียงแต่น้ำนมไม่สามารถแปรรูปไปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นได้ และ ประกอบกับการเก็บข้อมูลพื้นฐานจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด (GPP) ในปี 2562 มีมูลค่า 255,627 ล้านบาท รายได้เฉลี่ย 336,393 บาท/ราย/ปีจำนวน ประชากร 643,507 คน 286,397 ครัวเรือน และเป็นครัวเรือน ภาคการเกษตร 32,653 ครัว เรือน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ของครัวเรือนทั้งหมด และในด้านเกษตรของจังหวัดโดยข้อมูลมีสัตว์ ที่เป็นสัตว์เศรษฐกิจคือ โคนม/ เนื้อ ที่มีเกษตรกรเลี้ยงโคนม/เนื้อ จำนวน 4,709 ราย โดยมีวัว จำนวน 160,205 ตัว แบบGAP 163 ราย ที่ได้รับการรับรองใหม่ และต่ออายุ 594 ราย และแบบ อินทรีย์ 8 ราย

ดังนั้น ทางทีมงานได้เล็งเห็นความเป็นไปได้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สู่ ผลิตภัณฑ์จากนมผลิตภัณฑ์น้ำซอสเกรวี่จากนมเบอร์รี่ เพื่อเป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ และเสริมรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชน ๑ ซึ่งพร้อมที่จะร่วมรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์น้ำซอสเกรวี่จากนมเบอร์รี่
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาฉลาก ตราสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์น้ำซอสเกรวี่จาก นมเบอร์รี่
3. เพื่อออกแบบและผลิตกล่องสำหรับบรรจุผลิตภัณฑ์น้ำซอสเกรวี่จากนมเบอร์รี่
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรสัมพันธ์สำหรับแสดงสินค้า

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินโครงการ

วิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) ตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ธันวาคม 2565 - สิงหาคม 2566

วิธีดำเนินโครงการ

ขั้นตอนวิธีการทำการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการของชุมชน กำหนดพื้นที่ทดลอง คือ ไร่นาสะอาดจิตร สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) ตำบลหนองย่างเสือ

ประชากร คือ สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) ตำบลหนองย่างเสือ

การดำเนินการวิจัย

1. ร่วมดำเนินการทำผลิตภัณฑ์
2. ถ่ายทอดความรู้จากการพัฒนาสูตร
3. ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา ออกแบบและจัดทำฉลาก และตราสัญลักษณ์
4. ร่วมให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุทประชาสัมพันธ์สำหรับแสดงสินค้า

ผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินการ

คณะผู้ดำเนินงานลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลซึ่งในชุมชนส่วนใหญ่ชุมชนมีอาชีพปลูกพืชผัก พืชไร่ ผลไม้ตามฤดูกาล และมีการเลี้ยงวัว โดยกลุ่มวิสาหกิจ ฯ ส่วนใหญ่ ซึ่งได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ ฯ ซึ่งได้บทรสรุปว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลงความคิดเห็นว่าจะพัฒนาน้ำซอสเกรวี

ในช่วงตลอดเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2566 นักศึกษาช่วยงานสาขาวิชาเทคโนโลยี การอาหาร ได้ทำการออกแบบ พัฒนา และทดสอบสูตรน้ำเกรวี ได้ตัวอย่างทั้งหมด 12 ตัวอย่าง แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มชน เยาวชน บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย บุคคลทั่วไป และรวมถึงกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจ ฯ ด้วย จนได้ความคิดเห็นกลับมาเพื่อปรับจนได้ผลสรุปสูตรก่อนนำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจ ฯ ต่อไป

ในวันที่ 17 มิถุนายน 2566 ได้ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบเชิงปฏิบัติการในรูปแบบ การอบรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการถ่ายทอดได้เข้าถึงกระบวนการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งครั้งนี้ได้เชิญกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวิสาหกิจ ฯ เข้ามาร่วมด้วยซึ่งได้ผลตอบรับกลับได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกันอย่าง มีมิตรไมตรี การถ่ายทอดนี้ซึ่งสามารถชี้ไปถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ร่วมกับเป้าหมายเดิมที่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งสามารถส่งผลให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง การถ่ายทอดสูตรน้ำซอสเกรวีจากมัลเบอร์รี่ในครั้งนี้ ทางชุมชนได้ผลิตภัณฑ์ 1 ผลิตภัณฑ์ หากทางวิสาหกิจฯ ที่ได้เข้าร่วมการอบรมในครั้งนี้อาจได้รับผลิตภัณฑ์ ที่มากกว่าที่ตั้งไว้ขึ้นกับการประยุกต์ของวิสาหกิจฯ นั้น ๆ

การนำไปใช้ประโยชน์ของชุมชน

1. การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย(GAP) ตำบลหนองย่างเสือสามารถเป็นผู้นำ หรือตัวแทนในการสอนให้กับวิสาหกิจชุมชนข้างเคียงได้ และยังเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบของตำบลหนองย่างเสืออีกด้วย
2. การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนใกล้เคียงในตำบลหนองย่างเสือ สามารถนำมัลเบอร์รี่มาแปรรูปและจำหน่ายในรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ได้
3. การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
 - 3.1 มีผลิตภัณฑ์น้ำซอสเกรวี่จากมัลเบอร์รี่จำหน่ายในชุมชน
 - 3.2 มีบรรจุภัณฑ์เพื่อนำไปจัดจำหน่าย
 - 3.3 ทราบต้นทุนผลิตภัณฑ์และกำหนดราคาขายที่เหมาะสมเพื่อให้ได้กำไรที่ต้องการ
4. การใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ ที่เป็นเป้าหมายของโครงการและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจฯ ใกล้เคียงทั้งในตำบลและจังหวัดนอกเขตพื้นที่ได้รับความรู้ในรูปแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ น้ำซอสเกรวี่จากมัลเบอร์รี่

ข้อเสนอแนะ

โครงการควรได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับวิสาหกิจชุมชนเพื่อพืชผักผลไม้ปลอดภัย (GAP) ตำบลหนองย่างเสือต่อไป

